

do □ со □ то □ то_србија

међународна радна група за
документацију и заштиту
грађевина, места и целина
модерног покрета

Минимални документациони досије 2003

Саставила: национална радна група Србије



0.1 ФОТОГРАФИЈА ОБЈЕКТА

0.1. **Наслов фотографије**

Стамбена зграда у ул.Браће Југовића бр.10-12

0.2. **Извор**

(Perović, M. R. (2003). *Srpska arhitektura XX veka: od istoricizma do drugog modernizma*, Beograd: 185.)

0.3. **Датум**

Пројектована 1973., реализована 1974.године

Шифра у локалној бази података

RES-RS-011-b-0023

1.	ИДЕНТИТЕТ ОБЈЕКТА	3
1.1.	Данашњи назив објекта Стамбена зграда у ул.Браће Југовића 10-12.	3
1.2.	Варијантни или претходни/оригинални назив Стамбена зграда у ул.Браће Југовића 10-12.	4
1.3.	Назив улице и број Ул.Браће Југовића 10-12 (Угао улица Браће Југовића и Добрачине).	5
1.4.	Град Град Београд	6
1.5.	Покрајина/општина Градска Општина Стари Град	7
1.6.	Поштански број 11000	8
1.7.	Држава Република Србија (изграђено у ФНРЈ / СФРЈ)	9
1.8.	Позиција у оквиру глобалног позиционог система 44° 81' 79,86" N 20° 46' 07,54" E	10
1.9.	Класификација/типологија RES - Стамбена зграда	11
1.10.	Статус и датуми заштите Објекат није под заштитом. Локација је у историјском језгру Београда, који је под заштитом као просторно културно-историјска целина.	12
2.	ИСТОРИЈАТ ОБЈЕКТА	13
2.1.	Оригинални нацрт/намена У превасходној намени оригинални нацрт предвиђао је становање. У приземљу су пројектовани локали (продавнице). Типски станови од 1-6.етаже. На седмом спрату пројектовано је мало обданиште са игралиштем на проходној кровној тераси. Осми и девети спрат у пројектно-техничкој документацији пројектовани ус као атељеи. Првобитна функција Стамбена зграда у улици Браће Југовића.	13
2.2.	Датуми: наруџбина/завршетак: 1973-74.	14

- 2.3. **Пројектанти архитектуре и други пројектанти** 15
 Михајло Митровић. Главни и одговорни пројектант архитектонског пројекта. Други пројектанти били су запослени у његовом студију „Пројектбиро“, и учествовали у реализацији пројекта. То су: Радивоје Томић, диа, контрола инвестиционо техничке документације. Олга Солдатић, арх., Деаљни урнаистички план - Јосип Свобода, Драгутин Кадовић, Владета Ђорђевић, Тасић Ненад, Славко Ракочевић.
- 2.4. **Остале особе или догађаји везани за објекат.**
 У расположивим архивским изворима, документацији и периодици не наводе се посебни догађаји или особе везане за овај објекат, Међутим, аутори и учесници пројекта, сами по себи су обележили архитектуру друге половине 20.века у Србији. На друштвено-полотичком плану, године 1974. донет је нови устав СФРЈ.
- 2.5. **Значајне измене са датумима** 17
 У расположивим архивским изворима, документацији и периодици не наводе се зналајне измене са датумима за ову стамбену зграду.
- 2.6. **Данашња намена** 18
 Становање на свим етажама, осим у приземљу, где се налази малопродаја, односно прехранбена продавница.
- 2.7. **Постојеће стање** 19
 Стамбена зградда је у релативно добром стању, и очуваног изгледа у односу на првобитни пројекат. Малопродајни објекат у приземљу, истакао је рекламу на фасади, али је она привременог карактера.
Основни концепт
 Основни концепт, стамбена зграда са пословањем у приземљу није измењен у односу на првобитну замисао. Идеја, да на јдној од етажа буде дечији вртић, ипак није заживела.

3 ОПИС

20

- 3.1. **Општи опис**
 Пројектним задатком било је дефинисано пројектовати стамбену зграду „на углу“ улица Браће Југовића и Добрачине. Много година касније, у монографији о стваралаштву Михајла Митровића, историчар уметности и архитектуре Александар Кадивијевић окарактерисао је зграду и детаљ којим је специфично решен угао, као „догађај на углу“.
 Пројектним задатком, објекат је замишљен да има девет надземних и једну подземну етажу. Првих шест надземних етажа требало је висински везати за суседну стамбену зграду у ул.Браће Југовића, број 14 аутора арх.Михајла Митровића. Чести, седми и осми спрат пројектним задатком предвиђени су да буду повучени и висински везани за суседну зграду у Добрачиној улици.
 У подруму су пројектоване: оставе за станаре, просторија за хидрофорско постројење (уређај за повишење притиска у хидрантској мрежи), подстаницу центр.грејања, магацин за ненаменску продавницуу партеру, потребан простор за сушење веша. У подрумском делу уз суседну зграду из улице Браће Југовић оставити везне просторе за будућу гаражу која је према урбанистичком решењу требала да се гради у подземном делу унутрашњости блока.

У призмељу, које је према урбанистичким условима било повучено у односу на хоризонталну пројекцију горњих етажа, како би се испод зграде одвијало несметано слободно и комотније кретање пешака, требало је пројектовати: улаз за будућу гаражу, пешачки пролаз ка унутрашњости блока, улаз у зграду, просторију за акумулацију смећа, траф останицу, просторију за струјомере и ненаменску продавницу.

На 1, 2, 3, 4, 5, и 6.спрату испројектован је: један двоипособан стан, два трособна и један троипособан. На свакој етажи предвиђена је просторија за евакуацију смећа. На седмом спрату предвиђене су две гарсоњере, један једноособан стан и просторија за кућни савет, односно играће деце са терасом. На осмом спрату, према пројектном задатку замишљено је да се пројектују два, а на деветом три атељеа за уметнике. Стандардно, зграда је опремљена инсталацијама за изношење отпада, лифтовским инсталацијама; затим електричним машинским и хидротехничким инсталацијама.

3.2. Конструкција

21

Конструкција целе уграде је базирана на армирано бетонском скелету са зидовима као испунама. Међуспратна таваница између свих етажа је ситно ребраста ТМ 3 конструкција. У одређеним пољима је урађена крстата АБ плоча. Зграда је фундирана делимично на АБ тракама, а делимично на плочама.

Материјализација

Унутрашњи преградни зидови су од шупље опеке, положене насатице у цем.малтеру са потребним укрупњењима и усвојеним АБ серклажима. Између станова се постављају два зида од 7 цм са изолацијом између.

Када су спољни зидови од фуговане опеке, ту је употребљена шупља опекa. Уколико су од бетона, тада се прави сендвич зид, који се састоји од бетона у дебљини од 10 цм, унутра је опекa од 12 цм, а у шупљини је стиропор, као изолација у дебљини од 8 цм.

Зграда има две врсте равних кровова: проходни и непорходни, у свему према прописима, и опису радова наведеног у пројектно-техничкој документацији.

Проходна тераса:

1. терацо плоче у песку, $d=4\text{cm}$

2. хидроизолација: слој вулцапрен фолије са варењем преклопа вулцапрем траком - врући премаз битуменом

- слој битуменизованог стакленог воала $d=3\text{ mm}$

- намаз врућим битуменом

- битуменска стаклена тканина $d=3\text{ mm}$

- намаз врућим битуменом

- битуменизовани перфорирани стаклени воал

3. термоизолација и порозаптивни слој:

- полиуретанске плоче $d=4\text{ cm}$ каширане са доње стране

- алуминијумском фолијом

- намаз врућим битуменом

- битуменизирани стаклени воал

- осн.премаз битулитом

4. слој за нагоб са истовременом израдом цем.кошуљице

Код непроходне кровне терасе се понављају потпуно исти слојеви, осим што се уместо тераца постављен шљунак.

Подови су изведени као у пројектно-техничкој документацији....

Преко конструкције се поставља један слој експандиране плуте у дебљини од 2 цм,

затим натрон папир, флуорбит $d=2,3\text{cm}$ и таписон.
Виназ плоче постављају се лепљењем преко исте подлоге као таписон.
Керамичке плочице постављају се у цементном малтеру.
Терацо подови рађени су у степенишном просотру. Камене плоче постављене су у трему приземне зграде, дебљине 4 cm у слоју песка $d=3\text{cm}$ са одговарајућим слојевима изолације.
У гаражи, подрумским и магацинским просторијама финална обрада пода је цементна кошуљица.
У свим просторијама спратних етажа таваница је малтерисана. Сви плафони су глетовани изузев споредних просторија. У тему приземља је спуштени дрвени плафон.
Ове информације од значаја су за потребе будуће реконструкције, или санације која ће временом бити неопходна као и сваком објекту.

3.3. Контекст

22

За ову стамбену зграду, од великог је значаја приказ урбанистичке концепције блока у коме се налази, и његове успешне реконструкције. Реализација овог урбанистичког подухвата спада у једну од најуспешнијих у периоду друге половине 20. века у Београду, с обзиром на централну зону локације на којој се налази. Блок између улица Васе Чарапића, Доситејевој, Браће Југовића и Добрачине налази се на територији Општине Стари Град у зони намењеној за становање и опште градске намене. Зона у којој се налази блок је предвиђена за вишеспратну стамбени изградњу објекта. Новоизграђена страна блока према улици Васе Чарапића била је предвиђена за опште градску и специјалну намену, као и објекат у ул. Доситејевој број 7. На територији овог блока биле су предвиђене дечије јаслице за око 40 деце, као и простори за свакодневно снабдевање становника овог блока. У блоку је била планирана изградња склонишног простора за око 200 особа у две јединице од по 100 особа, у подземној етажи пословног објекта на углу улица Васе Чарапића и Доситејевој.

Блок је приближно правоугаоног облика, ограничен поменути саобраћајницама. Терен је у паду ка североисточној страни, тако да је унутрашњост блока у терасастом паду ка улици Браће Југовића. Нето површина блока износи приближно 0,65 хектара. Блок је изграђен стамбоне пословним и стамбеним објектима у зони централном градског подручја. Блок је изграђен солидним грађевинским објектима у систему ивичне изградње. Парцеле су дубински коришћене те је унутрашњост блока доста изграђена. У „скоријој“ прошлости изграђено је неколико спратних објеката у улици Добричиној, Браће Југовића и Доситејевој. Ову изградњу карактерисало је праћење висина суседних зграда и придржавање постојећих грађевинских и регулационих линија. Овом изградњом блок је добио свој дефинитивни архитектонски изглед, изузимајући зграду на кат. парц. 1751. Исти је случај и са страном блока из ул. Браће Југовића. Ситуација из улице Добрачина је нешто дугорочнија јер постоји комплетна хетерогеност у висинама постојећих објеката. У блоку је било предвиђено рушење помоћних дворишних објеката, као и неколико уличних објеката нижег бонитета, који нису задовољавали захтеве савременог становања, па су се такви предвиђали за рушење. (Укупна бруто развијена грађевинска површина (БРГП) објеката који су опрушени је била око 1830 м² стамбеног фонда средњег и лошег квалитета, а око 640 објеката опште градске намене. Расељено је 27 станова.). Стамбени објекти у Добрачиној улици П+3 и П+4 су били солидни грађевински објекти на постојећој регулационој линији, које се висински нису уклапали, те су пројектованим решењем била предвиђена њихова надзиђивања. Од објеката предвиђених за

рушење су објекти који се налазе у улици Васе Чарапића, спратности П и П+1, затим објекат у Добрачиној улици висине П+1, и у Браће Југовића два приземна објекта. За рушење су предвиђени и сви помоћни приземни пратећи објекти у унутрашњости блока. Такође је предвиђено и рушење два дворишна објекта висине П+2 као и слабе и оштећене стамбене зграде П+3 у Доситејевој бр.7. Укупна БРГП постојећег грађевинског фонда износи 12.800 м². У постојећем блоку станује 158 домаћинстава са око 686 становника. Стање у блоку с обзиром на бруто и нето површину блока као и површину под објектима показује следеће односе:

Г бруто = 724 становника/ха

Г нето = 1.030 становника/ха

Слободна површина по становнику 2,3 м²/ха.

Показатељ слободне површине по становнику није давао реалну слику хигијенских и рекреационих могућности становања у блоку, јер је унутрашњост блока била издељена и преграђена ниским објектима одређеним за рушење.

Током шездесетих година 20.века, централна зона Београда и даље је имала бројне градске блокове неадекватног квалитета становања. Предходна анализа постојећег стања блока омеђеног улицама Васе Чарапића, Доситејева, браће Југовића и Добрачине показала је економичност реконструкције блока. Након тога одређена је општа концепција и новопроектвано просторно урбанистичко решење. Објекти опште градске намене у Васе Чарапића били су изузетно лошег квалитета, а лоцирани у једној од главних улица централног градског подручја, требало је да буду замењени што пре новим објектима који одговарају карактеру ове саобраћајнице. Остали део блока имао је претежно стамбени карактер и предвиђен је за вишеспратну стамбену изградњу са пратећим наменским просторијама за потребе становника. Реконструкција блока полази од услова постављених Генералним планом и у блоку предвиђа две намене. Прву, општег карактера на делу блока који је оријентисан према улици Васе Чарапића и другу коју чини остали део простора блока намењен становању. Задржани су сви солидни стамбени објекти који се налазе на регулационој линији блока, а који су својим постојањем условили систем ивичне изградње блока. Сви помоћни објекти, а делимично и крила старих објеката, који задиру у језгро блока били су предвиђени за рушење. На овај начин се формирао јединствен слободни простор у унутрашњости блока, који је обрађен за дечија игралишта, одморишне терасе, пешачки комуникациони простор и озелењавање.

У згради предвиђеној на углу улица Добрачине и Браће Југовића, пројектовани су простори за чување деце и њихову игру, одређена је специјална врста јаслица која би испред себе имала зелене баште изграђене на крову.

Регулација висине усклађена је са системом, који је спроведен на постојећим зградама, с тим што би скокови висина представљали архитектонске поенте на пројектованим зградама. У унутрашњости блока биле су предвиђене две етаже подземних гаража у које је би било могуће сместити 60 аутомобила.

С обзиром да је аутор овог идејног решења за реконструкцију блока пројектант новоизграђених објеката у улицама Доситејева р.5 и Браће Југовића бр.14, то за објашњење обликовања будућих нових објеката треба имати претпоставку, да ће они бити грађени на истом архитектонском принципу, на коме су базирани ови

постојећи нови објекти.

У унутрашњости блока предвиђено је зеленило на одређеним местима, која са постојећим дрворедима треба да допринесе бољем, хигијенском стандарду становања. Када се говори о капацитету становања блока, укупна БРГП свих етажа новопроектованих зграда, као и надзидних етажа износи 4.750 м² бруто грађевинске површине. Ако се рачуна са минимумом од 20 м² по становнику, укупан број нових становника износи 237, што чини око 66 нових домаћинстава (на бази просека од 3,6 становника по домаћинству). Пошто је после реконструкције задржано око 548 становника, то укупно показује нови капацитет реконструкције стамбеног блока од 785 становника.

Планирана реконструкција блока давала је следеће показатеље:

Гостина насељености: Г бруто = 829 становника /ха

Г нето = 1.181 становник / ха

Слободна површина по становнику износи: Псл = 2,9 м²/ст

Капацитет пројектованих и постојећих гаража је за 75 возила увећан, из чега произилази да је обезбеђен степен моторизације 1:10,4 (где није убројан број возила која се могу паркирати по тротоару око блока).

Урбанистички услови за реконструкцију блока између улица Доситејева, Васе Чарапића, Добрачине и Браће Југовић у Општини Стари Град, обухватао је 16 парцела 1749, 1750, 1751, 1752, 1753, 1754, 1755, 1756, 1757, 1758, 1759, 1760, 171, 1762, 1763 и 1764. Блок се налази у језгру централне зоне града за чију су ревитализацију у ГУ плану Бепграда из 1950.године утврђени основни циљеви које је требало остварити током реконструкције одређених просторних целина. Изграђен је претежно солидним вишеспратним стамбеним зградама, чија дворишна крила, осим новоизграђених, залазе у дубину блока, онемогућавајући адекватну организацију слободних површина. Остали део објекта, углавном ниске спратностии лошег грађевинског фонда изграђен је по обиму и унутрашњости блока без одређеног рада, свдећи слободни простор на местимичне мале површине непогодне за било какву организацију и кориштење, што је карактеристика већине блокова централног подручја града. Такође, може се констатовати да је онемогућено било какво проветравање унутрашњости блока, који је еоивичен објектима, што посебно погоршава услове становања и рада у блоку. Блок је опремљен основним комуналним инсталацијама, што представља повољну околност да се у новом реконструисаном стању блока створе услови доброг становања и рада.

У покледу конзерваторских услова реконструкције овог блока, Завод за заштиту споменика културе Града Београда указао је на потребу обезбеђења фото техничке документације за зграде бр.10 и 12 у улици Браће Југовића као и за куће број 4 и 6 у улици Васе Чарапића које представљају карактеристичне примерке за развој и проучавање архитектуре Београда у другој половини 19.века. Исту документацију предати Заводу за заштиту споменика културе града Београда. Реконструкцијом овог блока, у складу са општим циљевима везаним за побољшање животне средине, посебно централне зоне Београда, на овом простору, замисао је била да се остваре основни захтеви опште ревитализације постојећег урбаног ткива:

- остварење оптималних густина становања које ће омогућити да се добије

потребан минимум слободних површина за игру деце и пратећег зеленила,
- изградњом се желело обезбедити пуно и ефикасно проветравање блока
- остварење максималних компактних површина уклањањем објеката, као и крила која задиру дубоко у блок
- грејање објеката блока из централне котларнице
- слободна површина блока предвиђена искључиво за игру деце и одмор одраслих.
- гаражирање путничких возила предвидети у подземним просторима
- архитектура новим објеката треба да има савремени израз ликовних решења уз успешно уклапање у посотјећи архитектонски склоп.
- у вишеспратном погледу блок је формиран, тако да ус нови објекти морали бити уклопљени у посотјеће оквире
- детаљни урбанистички план блока третиран је као целина, па је овакав поступак доследно спровести, како при изради свих архитектонских и инжењерских пројеката и уређења слободних површина, тако и корз јединствену и комплетну.....

Према посебним условима, дефинисана је реконструкција блока, и предвиђено је задржавање вишеспратница у ул.Васе Чарапића бр.10, у Добрачиној бр.2, 4, 6, 10 и 12, у ул.Браће Југовића бр.14, и Доситејевој бр.1, 1а, 3, 5, 7а.

Сви други објекти блока, због лошег бонитета, мале висине, нехигијенских услова становања, као и због потребе уређења слободних површина, предвиђени су за рушење/замену. Ово се односило и на крила задржаних објеката која су задирали дубоко у блок, и онемогућавала повољну организацију слободних површина. Препоручено је нове објекте, и оне који се надзиђују, по могућству висински везивати са суседним објектима мање спратности, нао се не би нарушио постојећи висински оквир блока.

За изградњу су били предвиђени следећи објекти:

- стамбени објекат у ул.Браће Југовића 10-12 који је требало висински везати са суседним објектом број 14.

- стамбени објекат у Добричиној 8, који је висински требало везати са објектом бр.10.

- пословни објекат у Васиной улици који је требало висински везати са суседним објектом број 10. Положај, величину и начин архитектонске обраде волумена повученог спрата утврдити на основу просторних анализа околног амбијента са посебним освртом на однос према згради Народног позоришта, као и истакнутих визура са Трга Републике. Анализа извршити у фази израде идејног пројекта како би се располагало са документацијом на основу које ће се у току даље сарадње са Урбанистичким заводом заузети дефинитивни ставови.

- објекат јавне намене у улици Доситејевој бр.7, који треба висински везати са новим, суседним објектом број 5.

З надзиђивање су била предвиђена два објекта у Добрачиној улици, и то Објекат бр.6 (висински везати за објекат број 8), и објекат број 12, висински везати за број 10.

На задржаним стамбеним зградама не предвиђају се никакве промене намене, нити броја станова, као ни грађевинске интервенције изузев оних које су условљене надзиђивањем, односно пробијањем колонеде у улици Браће Југовића.

Приземља нових објеката нису била предвиђена за становање. Задржана је постојећа регулација улица око блока, а тим што у току израде пројекта треба омогућити остварење колонеде у улици Браће Југовића дуж блока како у новим тако и у постојећим објектима. Колонату у предвиђеном објекту број 10 и 12 извести одмах, док ће на згради број 14 и Доситејевој бр.7 а реализовати када дође до проширења коловоза у улици Браће Југовића.

Укупна површина новоизграђених (стамбених и јавних објеката), број становника, густина становања и остали урбанистички показатељи дати су у табеларним условима и саставни су део услова.

У предвиђеном објекту на углу Добрачине и Браће Југовића, на нивоу кровне терасе, предвиђене су дечје јаслице, са уређењем и озелењавањем кровне површине као и остварење застакљених зелених простора. Веза (улаз-излаз) са новопроектваном гаражом остварена је из улице Браће Југовића. На канализациону мрежу гараже предвидети сепаратор нафтних деривата и таложницу за муљ. Пројекат гараже рађен је према тада важећим техничким прописима. Предузеће „Београдски водовод и канализација“ било је надлежно за услове за начин спојева на уличну водоводну и канализациону мрежу. Архитектонски концепт постојећих изграђених објеката до тада успешно се уклапао у просторни оквир блока, што је пројектанте обавезивало да третман нових објеката ускладе са већ започетим уз тражење савременог ликовног израза, како би се на овом експонираном простору центра града остварила јединствена архитектонска целина.

4. ВРЕДНОВАЊЕ

23

4.1. Техничка вредност

Зграда је пројектована од локалних материјала, и технологијом која је била савремена за период у које је настала. У том смислу, зграда нема посебних техничких или технолошких иновација.

4.2. Друштвена вредност

24

Друштвено вредност можемо препознати у неколико аспеката.

Ова зграда једна је од најрепрезентативнијих стварења стамбене архитектуре аутора арх.Михајла Митровића, чије стваралаштво заузима важно место у српској архитектури друге половине 20. века. Његов опус, између осталог одликује се применом опеке, као материјала који није много кориштен у периоду у коме је стварао. Михајло Митровић, након реализације ове зграде, живео је на последњој етажи, практично до краја свог живота.

4.3. Културна и естетска вредност

25

Културна и естетска вредност зграде је неуптна.

Реконструкција централног градског блока на овакав начин дала је смернице ауторима и институцијама, и подигла стандард у приступу проблему и размишљању када су у питању микроурбанистичке целине.

Фасаду зграде карактерише употреба црвене опеке, ликовно и естетски веома добро осмишљена композиција пуног и празног, и распоредом великих прозорских отвора. Сам угао је обликован на несвакидашњи начин. На нивоу партера, тротоар је проширен увлачењем приземне етажне, и формирањем комотнијег простора за кретање, са стубом на самом углу. Архитекта је прибегаво правилним кривим формама, за то време нестандартним у стамбеној изградњи.

4.4. Историјска вредност

26

У историографији се појављују текстови о предметној згради, најчешће у контексту уметничког стваралачког опуса архитекте Михајла Митровића. У мањој мери пише се о успешности урбанистичке концепције целог блока. До тада релативно запуштен, с обзиром на централну градску локацију, након реконструкције, постаје један од најуспешније решених, узимајући у обзир и параметре, и квалитет

становања, и естетику оствареног решења.

У том смислу, ова стамбена зграда на углу, као специфична по помирењу регулационе висинске линије и једне ул.Браће Југовића, и друге улице - Добричине, које оивичавају блок, има вредност унапређења урбанистичког ткива, и специфични допринос његовој регенерацији.

4.5. Генерална оцена

27

Под генералном оценом зграде терба истаћи неколико њених квалитета, за које би требало размотрити и предлог њене институционалне заштите.

Зграда има изузетне архитектонске вредности, не само гледајући материјализацију и естетику фасаде, него и саму идеју концепта комфора становања којим се одликује. Зграда је нераскидиви и саставни део урбанистичке целине у историјском језгру Београда, који је под заштитом као просторно културно-историјска целина. Урбанистичка вредност блока је свакако вредна. Поред тога, урбанистичка концепција - изједначавање висинске регулације са два суседна објекта у два улица такође је афирмативно решење. Као највећу вредност, уграду одликује обликовно и ликовно решење целое композиције објеката, где су масе решене на начин да је он визуелно олакшан, и ненаметљив у односу на окружење. Ликовна вредност фасаде огледа се у доброј композицији пуних и површина са прозорима, као и спретној примени опеке, као природног материјала у централној градској средини.

5. ДОКУМЕНТАЦИЈА

28

5.1. Главне референце

1. Bogunović, S. (2005). Antić, Ivan, Arhitektonska enciklopedija Beograda XIX i XX veka, tom II, Beograd: 670–674;
2. Бркић, А. (1992). Знакови у камену: српска модерна архитектура 1930–1980, Београд: 178–183;
3. Вујовић, Б. (1994). Београд у прошлости и садашњости, Београд: 322;
4. Kadijević, A. (1999). Mihajlo Mitrović. Beograd: Muzej arhitekture.
5. Manević, Z. (1972). *Novija srpska arhitektura*, u: *Srpska arhitektura 1900–1970*, Beograd: 31;
6. Manević, Z. (1986). *Srpska arhitektura XX veka*, u: *Jugoslovenska arhitektura XX vijeka*, Beograd–Zagreb–Mostar: 29;
7. Милашиновић Марић, Д. (2002). Водич кроз модерну архитектуру Београда, Београд: 142;
8. Perović, M. R. (2003). *Srpska arhitektura XX veka: od istoricizma do drugog modernizma*, Beograd: 185;

Архивски извори:

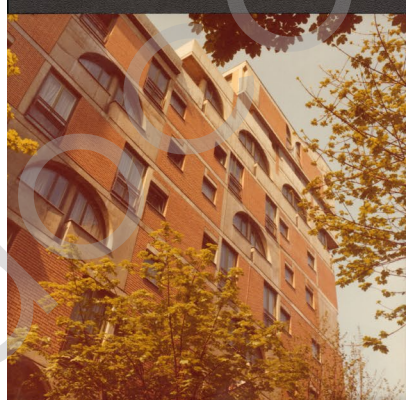
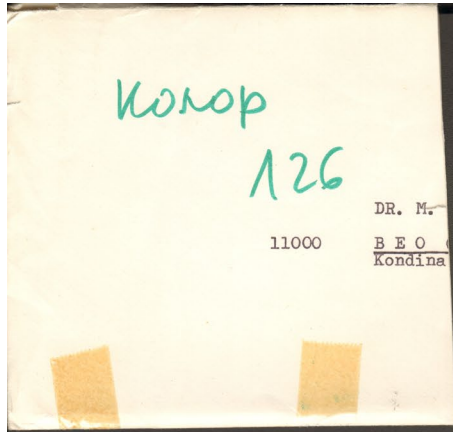
9. Историјски архив Београда, ул.Палмира Тољатија бр.1, Нови Београд
10. Документација ЗСКСГБ.

Извори илустрација:

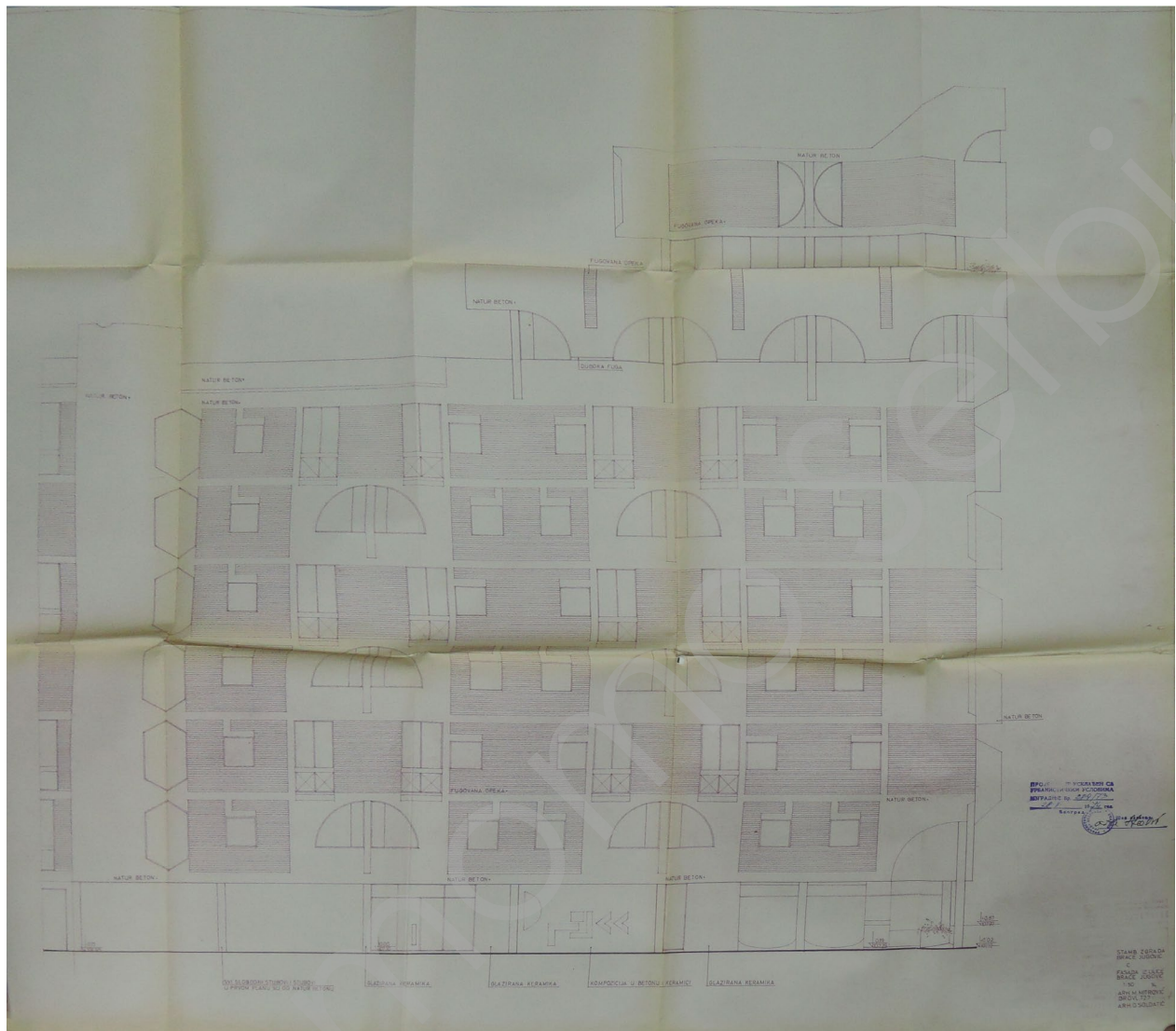
- Сл.1. Perović, M. R. (2003). *Srpska arhitektura XX veka: od istoricizma do drugog modernizma*, Beograd: 185;
- Сл.2. Архива Докомомо Србија. Архивска документација скенирана из ИАБ, и документације архитекте М.Митровића.
- Сл.3. Архива Докомомо Србија. Архивска документација скенирана из ИАБ, и документације архитекте М.Митровића.
- Сл.4. Perović, M. R. (2003). *Srpska arhitektura XX veka: od istoricizma do drugog modernizma*, Beograd: 185;

- 5.2. **Визуелни материјал у прилогу** 29
Сл.1. Насловна фотографија
Сл.2. Скениране фотографије
Сл.3. Скенирана пројектно-техничка документација.
Сл.4. Основа типског спрата.
- 5.3. **Подносилац извештаја/датум** 30
Др Драгана Мецанов, дипл.инж.арх. / децембар 2019.

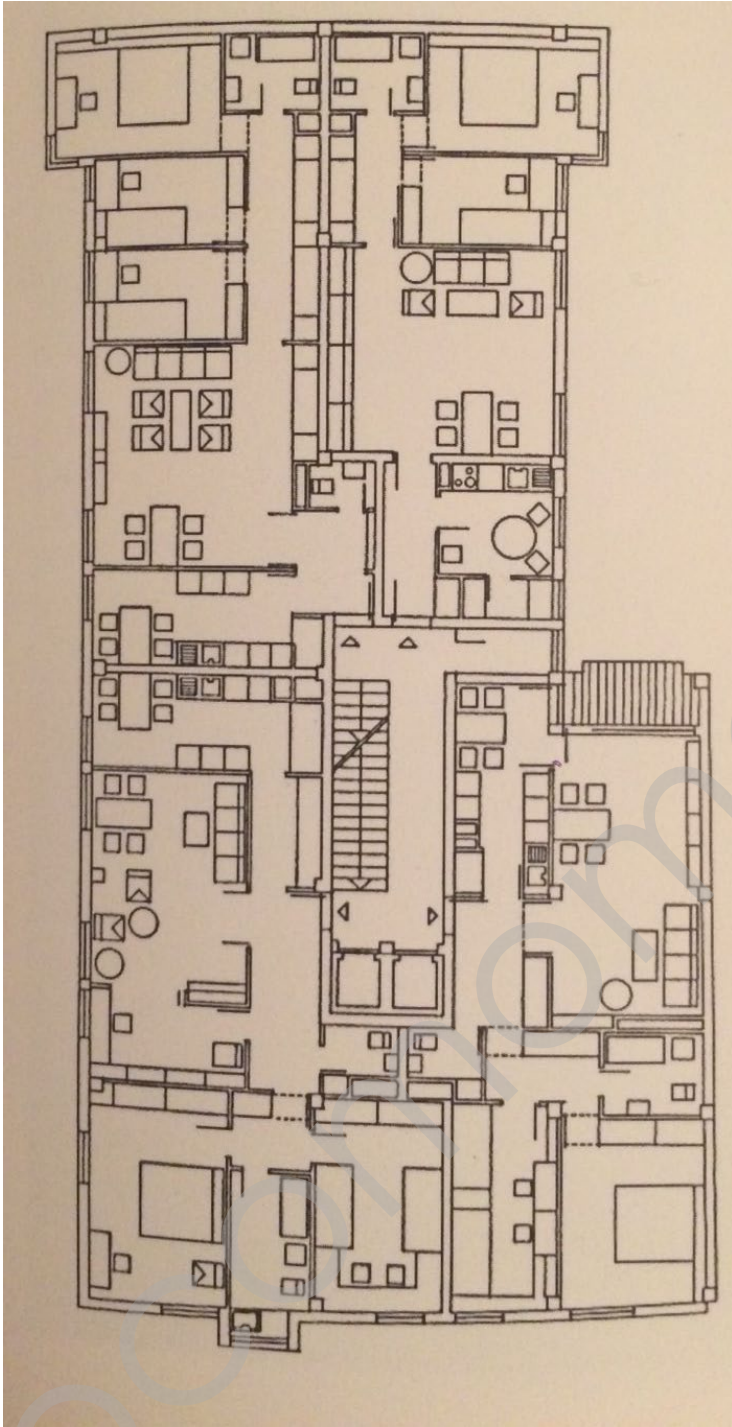
docomoto Serbia



Слика 02.



Слика 03.



Слика 04.